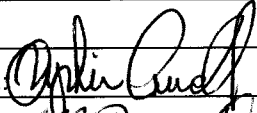

KI-notat nr.: 51/2011 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Orkdal kommune/Søknad om uttak av grunnvann fra løsmasser på Dorøya	
Fylke/kommune:	Sør-Trøndelag/Orkdal	
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:
Saksbehandler:	Marianne Bismo	Sign.:
Dato:	05 SEPT 2011	
Vår ref.:	NVE 201004824-13 ki/mbi	
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken	

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til uttak av grunnvann i Orkdal kommune, Sør-Trøndelag fylke

Innhold

Høring og distriktsbehandling	2
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	3
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	4
NVEs vurdering	5
NVEs konklusjon	5

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Orkdal kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 til uttak av grunnvann fra løsmasser på Dorøya i Orkdal kommune. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Orkdal kommune, datert 11.03.2011:

"Orkdal kommune ønsker å etablere uttak av 80 l/s el. 7000 m³/døgn grunnvann fra en grunnvannsforekomst i løsmasser på Dorøya i Orkdal kommune i Sør-Trøndelag fylke, og søker herved om følgende tillatelse:

I Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- uttak av 80 l/s el. 7000 m³/døgn grunnvann til alminnelig vannforsyning."*

Høring og distriktsbehandling

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Sør-Trøndelag fylkeskommune har i brev av 07.04.2011 gitt følgende uttalelse:

"Forutsatt at vannforskriftens § 17 om beskyttelse av drikkevann blir ivarettatt og at tiltaket ikke blir til vesentlig hinder for utøvelse av friluftsliv i form av inngjerding, har vi ingen innvending mot den omsøkte konsesjonen.

Vi minner likevel om den generelle aktsomhetsplikten etter § 8 i kulturminneloven. Dersom en under opparbeidingen skulle støte på noe spesielt i grunnen (mulig fredet kulturminne), må en stanse arbeidet og varsle fylkeskommunen."

Mattilsynet har i e-post av 10.06.2011 gitt følgende uttalelse:

"Mattilsynets distriktskontor Trondheim og Orkdal har vært orientert om foreliggende planer helt siden prosessen startet. Saksbehandler har deltatt på orienteringsmøter og vært på befarings til aktuelle lokaliteter. Rapporter har også blitt oversendt Mattilsynet etter hvert som forprosjektet har blitt gjennomført. På denne bakgrunn har Mattilsynet på en tydelig måte blitt holdt løpende orientert og hatt mulighet for å komme med innspill underveis.

Foreliggende søknad om konsesjon (rapport utarbeidet av Asplan Viak datert 11.03.2011) gir en god beskrivelse av hvordan prosjektet er tenkt gjennomført. Mattilsynet er spesielt opptatt av at de beskrevne restriksjoner innenfor angitte soner vil bli gjennomført. Videre er det helt avgjørende at utbyggingen av E-39 Harangen - Høghjølén må ta vesentlig hensyn til etablering av det nye grunnvannsanlegget. Denne veien vil passere innenfor sone 3, og det er helt avgjørende at nødvendige avbøtende tiltak gjennomføres i drifts- og anleggsfasen samt under senere vedlikeholdsarbeid for å hindre forurensning av grunnvannsforkomsten.

Når detaljerte planer for prosjektet er klar skal Orkdal kommune, som vannverkseier, sende søknad om plangodkjenning av ny kilde, inkludert vannbehandling, til Mattilsynets distriktskontor Trondheim og Orkdal. Her skal alle nødvendige vedlegg foreligge slik at tilsynsmyndigheten kan vurdere om forskriftskrav er oppfylt. Mattilsynet vil så gi oppstarttillatelse før driftsstart av nytt anlegg."

Norges geologiske undersøkelse har i brev av 09.06.2011 gitt følgende uttalelse:

"NGU har ingen merknader til Orkdal kommunes søknad om uttak av grunnvann og kapasitetsøkende tiltak i form av infiltrasjon i en akvifer i løsmasser på Doroøya ved Gangåsvatnet.

Etablerte undersøkelsesbrønner, peilebrønner og produksjonsbrønner er meldt inn til Brønn databasen ved NGU slik det er krav om i "Forskrift om oppgaveplikt ved brønnboring og grunnvannsundersøkelser" hjemlet i vannressursloven § 46."

Statens vegvesen har i brev av 30.05.2011 gitt følgende uttalelse:

"Orkdal kommune søker om å etablere fire produksjonsbrønner og ta ut fra en grunnvannsforkomst ved Doroøya. Grunnvannet skal benyttes som ny hovedvannkilde for Orkdal vannverk. Deler av kommende ny E39 Harangen-Høghjølén vil berøre nedslagsfeltet (kalt sone 3) for kommende grunnvannsanlegg. Dette innebærer at alt forurenset vann må ut av sone 3 eller renses før det slippes ut i sonen. I forslag til klausuleringsbestemmelser for sone 3 står det som følger: "Foreslåtte restriksjoner og arealbruk innenfor denne sonen styres i stor grad av kommunenes arealplaner (kommuneplan og kommunedelplan) og annet lovverk som

Forurensningsloven, Vannressursloven og Plan- og bygningsloven. Terrenginngrep og aktivitetsendringer som ikke er nevnt spesielt i det etterfølgende skal forelegges drikkevannsmyndighetene før gjennomføring og eventuelt konsekvensvurderes i forhold til grunnvannet”.

Videre står det nevnt syv restriksjoner for sone 3, og første punkt lyder som følger: ”Forbud mot etablering av bedrifter, virksomheter eller anlegg som kan utgjøre en potensiell forurensningstrussel mot grunnvannet. Bestemmelsene omfatter også bedrifter som bruker slike stoffer som råstoff i produksjonen”.

Det foreligger vedtatte reguleringsplaner for ny E39 fra 1995-1996, disse ble innarbeidet i kommuneplanens arealdel i 2007. Det arbeides nå med revidering av reguleringsplanene. Reguleringsforslag vil legges ut til høring i disse dager. Det vises til at foreslåtte restriksjoner styres av kommunens arealplaner. Det ser imidlertid ikke ut til at dette reflekteres i forslaget til restriksjoner for sone 3. Forbudet av etablering av anlegg som kan utgjøre en potensiell forurensningstrussel mot grunnvannet er ikke forenelig med planene om ny E39. I og med at veglinja allerede ligger inne i kommuneplanens arealdel og følgelig i nedslagsfeltet til grunnvannet kan ikke Statens vegvesen akseptere restriksjonen om forbud om etablering av anlegg som kan utgjøre en potensiell forurensningstrussel mot grunnvannet. Etablering av ny E39 vil komme i konflikt med nedslagsfeltet for grunnvannet og dette må det tas høyde for i den videre planleggingen. I forbindelse med revisjon av gjeldende planer har Norconsult utarbeidet et fagnotat (vedlegg 1, fagnotat) for oppsamling og rensing av vegvann gjennom sone 3. Teknisk løsning er diskutert og akseptert av Asplan Viak som utreder grunnvannsressursen på vegne av Orkdal kommune.

I reguleringsbestemmelsene for ny E39 foreslås også øvrige tiltak for å hindre forurensning, spesielt innenfor sone 3 (vedlegg 2, reguleringsbestemmelser).

Statens vegvesen mener det med de foreslåtte tiltak vil være akseptabelt at E39 krysser nedslagsfeltet. Klausuleringsbestemmelsene må imidlertid endres og det må reflekteres over at ny E39 vil bli liggende i sone 3 i nedslagsfeltet. Dette må inn i det videre planarbeidet for grunnvannsanlegget.

Vilkår for egengodkjenning:

- *Klausuleringsbestemmelsene må endres (restriksjonen for sone 3, første punkt må endres). ”*

Søkers kommentar til høringsuttaalelsene

Søker har i e-post av 05.08.11 kommentert de innkomne høringsuttaalelsene slik:

”...

Når det gjelder vilkår fra Statens vegvesen vedrørende restriksjoner i sone 3, har vi gjennom forslaget til reguleringsplan for Doroøya, hvor sikringsbestemmelsene er tatt inn, laget en bestemmelse som fastsetter at reguleringsplanen for E39 vil gjelde foran reguleringsplanen for grunnvannsanlegget. Dvs. at de sikringstiltak som er lagt inn i forbindelse med vegen vil være gjeldene selv om kommunen i ettertid vedtar plan for grunnvannsanlegget.

...”

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Søker er Orkdal kommune.

Om søknaden

Orkdal kommune søker om et uttak av grunnvann på 80 l/s fra 4 brønner på Dorøya i Orkdal kommune. Prøvepumping har ikke gitt den ønskede kapasiteten, derfor søker kommunen i tillegg om å etablere et kunstig infiltrasjonsanlegg med infiltrasjon av vann fra Gagnåsvatnet for å øke kapasiteten til brønnene. Infiltrasjonsbassenget vil ha en størrelse på ca. 500 m². Dagens vannforsyningskilde er Våvatnet, hvor det hentes ut ca. 52 l/s. Det vil fremdeles være nødvendig å bruke noe vann fra Våvatnet.

Grunnvannsforekomsten ligger ved den nordvestlige siden av Gagnåsvatnet, der elva Doro renner ut i innsjøen. Nydannelsen av grunnvann skjer hovedsakelig gjennom infiltrasjon fra Gagnåsvatnet. Undersøkelser viser at Doro har lite interaksjon med grunnvannsmagasinet. Løsmassemekktigheten i magasinet varierer mellom under 15 m og over 40 m. Avsetningen består hovedsakelig av sand og grus, med noe myr, torv og finkornige sedimenter over. Ca. 70 % av arealet til grunnvannsforekomsten består av utmark dominert av myr og lauvskog, mens resten består av dyrket mark. Langs Gagnåsvatnet er det registrert et meget viktig raste- og hekkeområde for våtmarksfugl.

Det er etablert en vei på sørsiden av Doro for adkomst til brønn 1, 2 og 3. I tillegg vil det etableres en vei på nordsiden av elva for adkomst til brønn 4. Tilkobling til eksisterende vannledning vil skje på nordøstsiden av Gagnåsvatnet.

Ny trasé for E39 er planlagt gjennom sone 3 i brønnenes beskyttelsessone. For å hindre forurensning i grunnvannet planlegges det å iverksette tiltak i anleggs- og driftsfasen.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulemper

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Tiltaket vil gi vannverket økt kapasitet med vann av god kvalitet.

Ulemper

- Det er en potensiell konflikt mellom grunnvannsuttakets beskyttelsessone 3 og ny E39.
- Deler av området har stor verdi for våtmarksfugl.

NVEs vurdering

I NVEs konsesjonsbehandling inngår virkningene av selve grunnvannsuttakinget. Andre forhold rundt søkers uttak av grunnvann til Orkdal vannverk, som vannkvalitet og klausuleringssoner, ivaretas av andre instanser.

NVE har mottatt høringsuttalelser fra Sør-Trøndelag fylkeskommune, Mattilsynet, Norges geologiske undersøkelse og Statens vegvesen. Bemerkningene til søknaden dreier seg i hovedsak om den potensielle konflikten med ny E39. Mattilsynet er opptatt av at nødvendige avbøtende tiltak gjennomføres i anleggs- og driftsfasen for å hindre forurensning av grunnvannsforekomsten. Statens vegvesen uttaler at ordlyden i klausuleringsbestemmelser for sone 3 må endres, slik at denne ikke kommer i konflikt med nye E39. Søker svarer på dette at reguleringsplanen for E39 vil gjelde foran reguleringsplanen for grunnvannsanlegget og at dette er skrevet inn i forslag til reguleringsbestemmelsene for grunnvannsanlegget (ikke vedtatt). Etter det NVE erfarer samarbeider søker og Statens vegvesen om problematikken. Søker har kommet med tekniske løsninger for hvordan forurensning i grunnvannet kan unngås. NVE ser dette som positivt og vi ber kommunen og tiltakshaver ha fokus på dette framover også.

Prøvepumping viser at grunnvannsstanden endrer seg lite ut mot Gagnåsvatnet. Doro har lite lekkasje av vann til grunnvannsmagasinet, og uttaket vil derfor i liten grad påvirke vannføringen i elva. I sonen nærmest brønnene kan uttaket påvirke våtmarksområdene noe, men med unntak av denne nærmeste sonen vurderer søker at påvirkningen er svært liten.

I tiltaksområdet er det langs Gagnåsvatnet avgrenset et område med særlig verdi som rasteplass og hekkeområde for våtmarksfugl. Tiltaket vil i anleggsfasen kunne virke forstyrrende på fugl, og NVE mener derfor at anleggsperioden bør legges utenom hekkeperioden. I driftsfasen vil ulempene for fuglen være minimale.

NVE mener tiltaket vil være et positivt bidrag for å sikre tilstrekkelig drikkevann av god kvalitet til vannverkets brukere.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Orkdal kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 til uttak av grunnvann fra løsmasser på Dorøya i Orkdal kommune. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Grunnvannsuttaking

Tillatelsen gjelder uttak på maksimalt 80 l/s eller 7000 m³/døgn. NVE forutsetter at Orkdal kommune etablerer en kontinuerlig overvåkning av vannstanden i produksjonsbrønnene for å sikre at det ikke pumpes opp mer enn det grunnvannsmagasinet tåler.

Av hensyn til fugl ved Gagnåsvatnet skal anleggsperioden legges utenfor hekkeperioden og i samråd med Fylkesmannen.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Trondheim og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Merknadene fra fylkeskommunen kommer inn under dette vilkåret. NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Problematikken rundt beskyttelsessone 3 og ny trasé for E39 er en sak mellom søker og Statens vegvesen.